BUCUREȘTI — LEAGĂNUL ACTUAL AL FOTBALULUI?...

Revenim asupra temei „producția de jucători" pentru că o considerăm o problemă de bază a fotbalului nostru și, în consecință, se cuvine să fie dezbătută din cît mai multe unghiuri și sub diferite aspecte. Și o facem azi, în lumina principalelor concluzii ale articolului precedent și în sprijinul lor, sub forma unei anchete statistice asupra folosirii elementului local și a circulației jucătorilor. Cu ajutorul cifrelor, cuprinse în harta prezentată și într-o serie de tabele, urmărim să ilustrăm mai bine o situație de fapt atît la cluburi, cît și în regiuni.

Mai întîi, cîteva explicații pentru o mai bună înțelegere a datelor și situațiile care vor fi prezentate mai jos.

Ca bază de discuție am luat campionatul categoriei A, recent încheiat, mai precis numărul total de jucători care au fost folosiți de-a lungul celor 26 de etape, indiferent dacă au jucat în întregime toate jocurile sau au fost folosiți doar cîteva minute. Deci, jucători care au participat EFECTIV la campionat, **în total 288.** La toți aceștia am luat în considerare locul nașterii pentru a le stabili regiunea de origine, chiar dacă și-au petrecut majoritatea anilor în alte regiuni. În felul acesta am fixat, pe de o parte, raportul dintre jucătorii locali și cei „importați" de cluburi și regiuni, iar pe de altă parte contribuția — în jucători — a fiecărei regiuni și a orașului București la efectivele echipelor din categoria A. Desigur că în ceea ce privește regiunile, o situație completă din acest punct de vedere, adică inclusiv originea jucătorilor de categorie B și C (pe care o vom trata cu alt prilej), ar fi dat o imagine mai exactă a „producției" lor. Dar, considerăm că a da jucători categoriei A (ceea ce constituie un punct de mîndrie) reprezintă o contribuție CALITATIVĂ, singurul criteriu de apreciere atunci cînd este vorba de PERFORMANȚĂ.

Și acum, să dăm cuvîntul cifrelor...

O „categorie A" reprezentativă

O primă concluzie a „graiului cifrelor" o constituie faptul rezultat de altfel din harta alăturată, că în campionatul categoriei A au fost (și vor fi) reprezentate toate regiunile țării, plus orașul București. Clasamentul după numărul de jucători dați primei categorii se prezintă astfel :

1. Orașul București 66
2. Banat 32
3. Ploiești 31

4—6. Brașov, regiunea București și Cluj 21; 7—8. Argeș și Iași 13; 9—10. Dobrogea și Oltenia 12; 11—12. Crișana și Hunedoara 10; 13—15. Bacău, Galați și Mureș-Autonomă Maghiară 6; 16. Suceava 3; 17. Maramureș 2.

De subliniat în mod special contribuția regiunilor **Banat și Ploiești,** ca și a celor fără reprezentante în categoria A, **Crișana** și — mai ales — **București.** În schimb, altele au mai mult o prezență simbolică, deși unele (cum este **Maramureș,** de pildă, care a dat pe vremuri pe frații Zavoda, V. Moldovan etc.), au o veche tradiție fotbalistică.

S-a deplasat centrul de greutate

Din același clasament se poate vedea foarte ușor că la ora actuală ponderea — ca jucători — o au orașul și regiunea **București** (87 jucători). Ceea ce înseamnă că, treptat, cu scurgerea anilor (și adăugăm : **prin politica de concentrare sau centralizare dusă în trecut),** centrul de greutate s-a deplasat la București, care devine un fel de leagăn al fotbalului nostru.

În schimb, centre fotbalistice tot atît de vechi și chiar mai vechi, care într-un trecut mai îndepărtat „alimentau" fotbalul nostru cu elemente de valoare, ca **Timișoara, Cluj, Oradea etc., au trecut pe un plan secundar.** Ele continuă să producă jucători, dar potențialul este mai redus, iar... controlul de calitate puțin exigent. Poate că aici trebuie căutată una din cauzele care au determinat pierderea rolului de „primă vioară", o comportare nesatisfăcătoare a echipelor lor în campionat și **sărăcia de elemente cu valoare bine conturată, corespunzătoare cerințelor fotbalului modern.** Pentru că — și acest lucru este valabil pentru toate echipele și regiunile **— atunci cînd este vorba de sport de performanță contează în primul rînd talentul, valoarea și perspectivele jucătorilor formați, astfel încît prezența lor în campionat să aducă o creștere calitativă și să lărgească baza de selecție a reprezentativei naționale. Meciul cu Italia ne-a arătat (și el) că avem prea puțini jucători de** clasă, adevărate personalități.

Elementul local nu-i folosit deplin

Desigur, nu se poate spune că echipele de club (sau regiunile) nu cresc jucători. Dar, producția lor — cantitativă și mai ales calitativă — nu-i la nivelul necesităților fotbalului nostru. Preocuparea în această direcție este mică, **prea mică în raport cu nevoile,** iar **una din cauze este nesiguranța cluburilor că-și vor putea folosi, mai tîrziu, produsul.**

Nu-i mai puțin adevărat însă, că și puținul realizat nu-i utilizat în întregime de echipe, că acestea recurg în mică măsură la „resursele interne". Și acest lucru rezultă destul de limpede din următoarea statistică, bazată pe cifrele campionatului nu de mult încheiat :

Rapid	18—13	(72,22%)	— 5
Dinamo Buc.	23—15	(65,21%)	— 8
„U"-Craiova	20— 5	(25,00%)	— 15
Farul	19— 6	(31,57%)	— 13
Steaua	22— 3	(13,63%)	— 19
„U"-Cluj	23—10	(43,47%)	— 13
St. roșu	19— 7	(36,84%)	— 12
Jiul	21— 3	(14,28%)	— 18
Petrolul	18—11	(61,11%)	— 7
Progresul	22—13	(59,09%)	— 9
U.T.A.	19— 9	(47,36%)	— 10
Dinamo Pitești	18— 5	(27,77%)	— 13
C.S.M.S.	25—10	(40,00%)	— 15
Politehnica	21—13	(61,90%)	— 8

Ordinea echipelor este cea din clasamentul campionatului. În prima coloană : **numărul total de jucători folosiți ;** a doua : **jucătorii locali folosiți** (+ procentul); a treia: **numărul jucătorilor luați din alte regiuni.**

Lucrurile sînt atît de clare încît comentariile devin aproape inutile. Vom sublinia totuși că numai cinci echipe (Rapid, Dinamo București, Petrolul, Progresul și Politehnica) au folosit elementul local într-o proporție mai mare de 50% și că acest lucru nu-i chiar întîmplător. Sînt, în general, cluburi (la care trebuie adăugată și U.T.A.), recunoscute prin preocuparea lor pentru crearea de cadre proprii.

Dar, accentul nu-l pun aceste echipe (cărora li se poate reproșa că recurg greu și tardiv, din lipsă de încredere, la elementele proprii) pe jucătorii crescuți în mediul local. Ne-am face o imagine deformată dacă nu am lua în considerare situația pe care o prezintă celelalte echipe și, mai ales, următorul tabel pe regiuni (ordinea este cea a echipelor lor în campionat) :

București	85—44 (43)—41	
Oltenia	20— 5 (7) — 15	
Dobrogea	19— 6 (6)—13	
Cluj	23—10 (11)—13	
Brașov	19— 7 (14)—12	
Hunedoara	21— 3 (7)—18	
Ploiești	18—11 (20)— 7	
Banat	40—22 (10)—18	
Argeș	18— 5 (8)—13	
Iași	25—10 (3)—15	

(În prima coloană : **numărul de jucători folosiți în campionat;** în a doua : **jucători locali utilizați, iar în** paranteze **cei plecați în alte regiuni ;** în a treia : **jucători aduși din alte regiuni).**

„Importul" primează...

Comparînd cele două tabele rezultă că, în fond, producția proprie nu constituie baza efectivelor echipelor de categoria A decît la foarte puține dintre ele, că există o tendință de circulație largă de jucători, contraindicată dacă ne gîndim că „plecările" și „sosirile" se produc în cadrul aceleiași categorii.

Să subliniem cîteva situații mai caracteristice :

● Din cei 285 de jucători care au luat parte la ultima ediție a campionatului, 123, adică 42,70%, sînt localnici (din orașul sau regiunea respectivă). În schimb, 129 (deci 44,79%) au luat drumul altor regiuni. Dintre aceștia, 58 de jucători (peste 44%) au optat pentru echipe militare și studențești. Dar, dacă ne raportăm la numărul de jucători aduși din toate regiunile, procentul este mai mare: peste 55% (91 jucători din 165).

● Și pentru că a venit vorba de echipele studențești și militare din categoria A, iată încă o statistică — semnificativă — după numărul de jucători întrebuințați în campionat (prima coloană), jucători locali folosiți (coloana a doua) și jucători luați din alte părți (coloana a treia) :

Echipe studențești	89	38	51
Echipe militare	63	23	40
Total	152	61	91
Celelalte 7 echipe	136	62	74

Procentul este favorabil primelor două categorii de echipe la capitolul **jucători folosiți** (52,74%) și **jucători aduși** 55,15%; în schimb, la capitolul **jucători locali folosiți,** avantajul (50,40%) este de partea ultimelor echipe.

● Orașul București, cu patru formații în categoria A, a utilizat 85 de jucători, dintre care însă numai 44 locali (din oraș sau regiune), deși în campionat au evoluat 66. Așadar, 22 au plecat și în locul lor au venit 41, tot de la echipe de prima categorie. În aceeași situație se află și alte centre, ca **Ploiești,** de pildă, unde din cei 31 de localnici dați categoriei A, **sînt aduși (55,15%); în schimb,** folosiți numai 11, lotul Petrolului fiind completat cu 7 fotbaliști din alte „grădini".

● La o serie de echipe diferența dintre jucătorii locali folosiți și cei plecați este mică (**Jiul, „U"-Craiova, Farul, C.S.M.S.),** dar este mare, chiar foarte mare în unele cazuri, totalul de elemente „importate" (18 la **Jiul,** cîte 15 la **C.S.M.S.** și **„U"-Craiova).**

● Cifrele mai arată că **nici regiunile nu manifestă prea multă grijă pentru păstrarea localnicilor, pentru întrebuințarea tuturor celor din cuprinsul lor** și că sînt și ele, ca și echipele respective, prinse de „vraja transferărilor", contribuind astfel la o circulație prea accentuată de jucători.

Ce rezultă de aici?...

După părerea noastră, două lucruri esențiale :

1. Elementul local nu este folosit în deplinătate și cu încredere. Mai stăruie mentalitatea că cel din grădina altuia este mai bun. Asta în dauna pregătirii cu răbdare și migală a jucătorilor tineri, proprii, care mai curînd sau mai tîrziu își părăsesc echipele pentru a opta pentru altele, ducînd însă un bagaj redus de cunoștințe. **La lipsa de suficientă răbdare și încredere se mai adaugă și incertitudinea cluburilor că vor putea folosi pe acești jucători,** precum și **lipsa unei competiții corespunzătoare** (un campionat de tineret sau rezerve) **în care să fie folosiți și rodați** (pentru completarea pregătirii lor) jucătorii care au depășit vîrsta junioratului, dar nu sînt încă „copți" pentru prima formație sau nu au loc.

2. Ca o consecință a celor de mai sus, **s-a produs o circulație prea mare de jucători, cu efecte negative, în primul rînd asupra unei instruiri complete a fotbaliștilor,** iar în al doilea rînd **asupra structurii, omogenității (ca pregătire) și stabilității loturilor.** Această mișcare de jucători, în cuprinsul aceleiași categorii, ceea ce duce — în unele cazuri — la **întărirea unor echipe dar și la slăbirea altora în același timp,** este cauzată de plecări pentru satisfacerea serviciului militar, pentru studii (deși mulți jucători — și exemple sînt numeroase — pot învăța și în orașele respective), pentru **ca să joace** (cazurile sînt rare) și pentru diferite... avantaje, fiindcă trebuie să recunoaștem că există și această situație determinată de mania racolajului, manifestă la multe cluburi, în goană după victorii cît mai rapide și cu orice preț.

Totul laolaltă duce la o „producție" calitativă slabă de jucători, de personalități veritabile, fapt resimțit atît în nivelul competițiilor republicane, cît și în activitatea echipelor reprezentative, cum de altfel s-a remarcat și în recenta partidă cu Italia. În schimb, categoria A dispune... de un „balast", care o ține pe loc în cel mai fericit caz, format din jucători de o valoare și cu perspective cu mult sub cerințele unui campionat republican.

Soluții de îndreptare ?

Mai întîi o **schimbare totală de mentalitate în rîndurile echipelor și regiunilor,** care trebuie să-și îndrepte atenția în principal spre formarea cu răbdare și folosirea cu încredere a elementului local. Apoi, **elaborarea unui regulament de transferări** care pe de o parte **să asigure stabilitatea jucătorilor proprii** în folosul unei instruiri complete, iar pe de alta să **limiteze la maximum posibil,** dacă nu chiar să interzică **„circulația orizontală"** de jucători, dar s-o favorizeze pe cea **„verticală"** (de jos în sus), proces curent, normal și necesar.

Cu alte cuvinte, cîteva din soluțiile — firești — ale articolului precedent **(„În ce constă nodul gordian ?"),** care a inspirat aceste rînduri.

Petre GATU

„PRODUCȚIA" DE JUCĂTORI A ECHIPELOR ȘI REGIUNILOR ÎN LUMINA UNEI ANCHETE CIFRICE